

Dr. Sztranyavszky Sándor ünnepléséhez.

A klasszikus építőművészet gyakorta megvalósított lelki szüleménye volt az oszlopdiszítés és az oszlopcsarnokok alkalmazása.

Az ilyen oszlopcsarnokban egyforma könnyedséggel futottak a a karcsu és erőteljes vonalak s a szemlélő ugyszólván megkülönböztetni is alig tudta, hogy melyik a disz és melyik a tulajdonképeni építményeket tartó és nagy terheket hordozó oszlop.

Mint az oszlopcsarnokkal, úgy vagyunk mi az emberi társadalomban az emberi értékekkel.

Az úgynevezett nagyemberekkel is.

Ezek között is vannak, akik minden munkásságukkal inkább csak az emberi társadalmat tartó diszoszlopok szerepét töltik be. Akik azonban szerepüket csak azért tölthetik be, mert közöttük és mögöttük ott vannak a külsőleg tölük ugyan semmiben sem különbözök, de akik azonban egyben minden terhet és munkát is könnyedén és örömmel tartanak és végeznek.

A magyar emberoszloperdő egy ilyen reprezentánsát vette körül városunkban az elmúlt héten az öt úgy munkásságában, mint személyében megbecsülő tisztelőinek serege és hajtotta meg előtte az elismerés zászlóját, amikor városunk nagyrabecsült képviselőjét Dr. Sztranyavszky Sándort ünneplte eseményekben, munkában és eredményekben gazdag életútjának azon határkövével, amelyre a közéleti tevékenység mellett szüntelenül folytatott közegyházi tevékenysége 25 éves fordulójára állott irva.

Ebben az ünneplésben nemcsak a kifejezetten egyházi közü-

letek vettek részt, hanem belekapcsolódott abba városunk egész társadalmá és közönsége is, rang, osztály és felekezeti különbség nélkül.

Azért, mert kifejezést tudott és akart adni ama tisztos közmegegyezésének, hogy megérdemli a megkülönböztetett tiszteletet az, aki egy országnak romjaiból való megépítése munkájához, az Isten országa építésének több mint két-évtizedes munkásságával készült.

Mint olyan egyénisége, mint olyan oszlopa a magyar haza közéletének, akinek a vállalai az átlag teljesítményeken felül számtalan más terhet is biztosan elbírnak. De ezek sorában sohasem érezte tehernek, hanem a világba születésével járó örömteljes kötelességnek azt, hogy szerepet és munkát kérjen az Isten örökkévaló országának szolgálatából.

Hogy milyen eredmények a jelzői ezen a téren is fáradhatatlanságának — annak részletezése nem ide tartozik. — Legfeljebb csak annak a megállapítása, hogy Dr. Sztranyavszky Sándornak a neve ezen a téren is fogalommal vált.

S mi, akik a salgótarjáni bányamedence és városunk érdekében országos gondjai közepette is szüntelen kifejtett tevékenysége áldásait napról-napra érezzük, tudjuk, hogy magyar fajtánk olyan típusánál, amelyhez Dr. Sztranyavszky Sándor is tartozik — nem is lehet másként.

S hisszük, hogy az az Isten, akinek szolgálai sorában vezérszerepet vállalt és vitt 25 esztendőn keresztül, működésének vezérmotívumát, a békességet, az egységre törekvést, a megértést e haza-pol-

gárai közt — bármely osztályhoz és felekezethez tartozzanak is — megvalósuláshoz is fogja segíteni országos vonatkozásban is úgy, mint ünneplése óráján.

Mert „az igaz embernek becsületes és őszinte törekvését nem

hagyja magára, de megáldja az Ég is,” — mert ezek a törekvések kapcsolják az eget a földhöz, a jobb jövőt a siralmas jelenhez.

Az oszlopemberek! A nem csüggedő és elfáradni nem tudó Atlaszok!

Dr. Cs. L.

Azok a közös strandok.

Minden nyáron visszatér a vita: legyen-e közös fürdőzés vagy ne legyen? Mindkét fél özőnével szórja az érveket. Egyik szerint a közös fürdőzésnek ma már semmi akadálya nincs, de értelmetlen annak tiltása is. Hiszen az északi államokban teljesen ruhátlanul fürödnek a nyilvános fürdőkben ösidők óta. A kendőzetlenséget propagáló szobrász és festőalkotók is eléggé előkészítették a közönséget, de meg aztán a mai öltözködés a női divat terén szinte arra van teremtve, hogy még az eltakarni valót is takarva jobban kidomborítja, mint takaratlanul. Hogyan is volna elképzelhető a két nem különválasztása a Balaton mellett, vagy más nagyobb fürdőhelyen. Aztán meg csak könnyebbé a családoknak, ha mindnyájan egyszerre mehetnek a vízbe s egyszerre élvezhetik a nap melegét! A fürdőruha okozta levetkőzöttséget pedig egy-két nap alatt úgy megszokja mindenki, hogy észre sem veszi már. Egyébként is ez ellen harcolni ma már elavult, ösdi, öregasszonyos gondolkodásra vall stb.

Igy a közös strand hívei.

De a külön fürdők sem hagyják annyiban a dolgokat. Innen a legsúlyosabb agály az erkölcsiség nevében hangzik el. A két nem, de különösen a fiatalok ruhátlan keveredése csak az erkölcsi nivó lecsuszására vezet. Ruhátlan heverés — a mai fürdőruhákat, élükön a testszínű vékony női trikókkal bátran ruhátlanságnak lehet nevezni — sohasem segítette elő még az erkölcsi emelkedettséget, de a fürdőruhákban való táncolás minden bizonnyal csak a lecsuszához vezet. Már pedig tánc is akad bőven. Óráig tartó heverés és a víz óvatosszerű kerülgése után tánc és egyéb kihasználása a ruhátlanság szülte szabaddosságnak bizony sokszor hívta ki az indokolt kritikát.

A szobrász és festő — aki Istenadta tehetségénél fogva az is — eddig sem, de ezután sem a ruhátlanság ábrázolását tűzte ecsetje hegyére, hanem a színek és formák nagyszerű harmóniájá-

ban a szépnek millió változatát kutatta. Nem a nuditás, hanem a művészi szép tökéletes ábrázolása volt a cél, amit közönsége elé akart varázsolni. Aki a művészetet akarja vádolni a közös strandolásra buzdítással, azon csak mosolyogni lehet.

Igaz, hogy az északi népek egy részénél a ruhátlan közös fürdő is divik, de éppen az évszázados megszokás a kendőzetlenség értékét teljesen lecsökkentette s a fürdést tényleg a fürdés kezei között tartja meg. Talán egyetlen elfogadható érv a közös fürdés mellett a családok együttes fürdőzése, ami tényleg a Balaton mentén oly hívogatólag kultiváltatik is. Mit nyissuk ki szemünket. Városunkban s egyéb nem nagy víz mellett fekvő strandoláshelyeken hány családot látunk együtt kivonulni? És hány családot látunk egyedül, vagy legalább is nem családjával strandolni? És nyissuk ki füleinket. Talán a komoly családapák és anyák harcolnak legjobban a közös strand mellett?

Ne bántuk azokat az öreg asszonyokat, akiknek terhére szeretnék írni az egyenmük strandolását, fürdőzöttségét. Jó erkölcs egy volt mindig sok-sok öregasszonnyal ezelőtt és most is s e fölött örködni igenis azoknak az „örög” asszonyoknak a szent kötelessége, akik fiaikat és leányokat nevelnek a jövőnek. Ha úgy érzi az az anya, hogy neveltjeinek kárára van a tulságos ruhátlan elvegyülés, úgy ezt az érzést s ennek megnyilatkozását tiszteletben kell tartani.

Egy évrre nem lehet ellenérvet felhozni. Arra, hogy sok hölgy az utcára is úgy öltözködik mintha levetkőzne, hát még a bái „nagy” toalettekben. És ezekben a levetkőzöttségekben is lehet táncolni úgy mint a strandon, csak azért cipő mégis van mindenkin.

Hát ez ellen nem lehet érvet felhozni, mert ez igaz.

Ezekután engedjük át az érvek megfontolását az illetékeseknek.

Sz. I.

Miért hódít a világon mindenütt a magyar nő?

Írta: Várady Ilus a bécsi kozmetikai egyesület elnöknője.

Ha az ember sokat, sőt állandóan külföldön tartózkodik, mint jómagam, örömmel hallja, hogy a férfiak és nők egyaránt el vannak ragadtatva nemcsak a magyar nők temperamentumától, de mindenekelőtt a szépségétől is. Ez az általános elismerő vélemény a magyar nők szépségéről oka annak, hogy úgy a film, mint külföldi színpadok a magyarok számát aránylagosan messze túlhaladó számban szerződtetik és léptetik fel a magyar művésznőket, de a házassági statisztikák is meglepő nagy számban tüntetik fel azon házasságok számát, amelyekben gazdag és előkelő állású külföldiek magyar nőket vesznek feleségül.

En évek óta foglalkozom ezen jelenség okának a megállapításával és azt hiszem érdekelni fogja az Önök olvasóközönségét is, ha kutatásaim eredményét feltárom.

A magyar nő szépségét mindenekelőtt megállapítja, hogy a mai magyar faj a régi Magyarország területén annyi sok különböző fajhoz tartozó vegyes házasságok gyermeke. Ez az állandó fajkeveredés állandó felfrissülést hozott és meg-

akadályozott mindennemű elkorcsosodást. Innen származik, eltekintve a szépségtől, a magyar nő meglepő józan és gyors fel-fogó intelligenciája, főleg ami a saját testi és lelki kultúráját illeti. Friss, ötletes divatkritikája, ami által mindig meglepően szerény eszközökkel, mindig választékos izlésű és kifogástalan az öltözködése. Innen származik már korai gyermekkor óta szinte szenvedélyes öncsinosítgatási szenvedélye. Ezt már a magyar falvakban is megfigyelhetjük. Szinte bámulatra méltó, hogy egészen egyszerű falusi paraszt lányok öltözködésében mennyi, szinte a művészet magaslatáig emelkedő vonal és szín van. Ezt az ősrégi öltözködési kultusz művelését találjuk meg a magyar falvakban, amelyet mindig felelevenítettek idegen behatásokkal. Ezt teszi szinte a magyar nő. Bejárja az egész világot. Párizsban eltanulja az izlést, Bécsben a sikket, Rómában a nemes színeket, Londonban a választékosságot és mindezt összeolvasztja a maga egyéni izlésével és így születik meg az öltözködésével és szépségével mindenütt feltűnést keltő magyar nő típusa, ki ha azután még külön kultusszá tudja fokozni a saját testi és lelki szépsége ápolását, ellenállhatatlanná válik. És azután van még egy tulajdonsága a magyar nőnek, amit nagyon szeretnek rajta és ami által igen szoros kapcsolattal tudja magához kötni az em-

bereket, ez a szíve. Hihetetlen, hogy milyen hidegek és számítóak tudnak lenni minden ragyogásuk mellett olykor egyes más nemzetek hölgyei. Hiányzik belőlük minden szentimentalizmus és fantázia. A magyar nő nagyon sokszor elragadja a temperamentuma, amikor csakis az ösztön és a szív szavára hallgat, de éppen ez az, ami miatt annyira megszeretik sokszor a más nemzetekhez tartozó férfiak. Ezek annyira megsokjadják, hogy még a saját legközelebbi nő hozzátartozói is állandó mérelegelesek, ösztökés és szorások, összeadások és kivonások alapján közelednek hozzájuk és élnek velük, hogy mint nagy forráság után az üde forrásvíz, úgy hat rájuk egy magyar nő közelsége, a vele való társalgás és egy ebből esetleg egyelőre kialakuló nagy, forró barátság. Az igaz, hogy nagyon sok magyar nő tesz szerencsétlenné éppen a szíve és reneteg állandóan szintén csak számító, szorító és ösztö külföldi férfiu él csúnyán vissza ezzel, de az mit sem jelent, az igazi magyar nő éppen úgy nem változtathat östermészetén, mint ahogy a székfü, vagy a rózsza, vagy az orgona nem fogja tudni sohasam illatát megváltoztatni.

Természetesen igen nagy szerepe van annak is a magyar nő szépségében, hogy talán egy más fajnak a nője sem fordít annyi gondot szépségének és ruhájának az ápolására, hogy mind a

kettővel elérje azt, a minden igaz nő által vágyott célt, hogy ahol csak megjelenik, a külsejét minden tekintetben kifogástalannak (T y p - T o p) tartsák. Állandó törekvése és lázas munkája ez minden jobb magyar nőnek. Még nélkülözések árán és még olyan szerény viszonyok között is élve megszerzi magának az ehhez szükséges eszközöket és azután úgy él velük, mintha krözüsi bőségben élne.

Ne higgyék, hogy ez az örök vágyódás a magyar nőnek tökéletes testi, lelki és ruházatkodási elegantiára kárhozandó, ellenkezőleg, ez egy magasabbrendű faj nőnek lehet csak a sajátosága és semmiesetre sem szabad elnyomni, hanem az anyák a leányaikban még inkább nevelni és öntudatosabbá tenni kötelesek, mert így szolgálják legjobban gyermekeik érdekeit és jövőjét. A magasabbrendű nő a férfiban is ezeket a tulajdonságokat fogja kutatni és csak azt választja állandó társul az életben, aki ezen lelki és testi feltételeknek megfelel, ami által egy mindenképpen nemes és magasrátörő fajnak utódaiban egyre nemesedő fenmaradását fogja biztosítani.

A nógrádi evangélikus esperesség közgyűlése.

Dr. Sztranyavszky Sándor ünneplése.

Városunk életében az elmúlt egész hét az idegenforgalom jegyében folyt le. A kétszer is érkező cserkészeken kívül a nógrádi evangélikusság vezetési is itt gyülekeztek össze ezévi közgyűlésük keretében, 10-re az acélgyári kassinóban lezajlott közgyűlésre eljött Dr. Sztranyavszky Sándor, kerületi felügyelő, Kiss István püspök, dr. Soldos Béla főispán, Gömöry Leiml László miniszteri tanácsos, Dr. Kovács Sándor egyetemi tanár, Horváth Sándor polgármester, Mihalovits Samu főesperes, Kardos Gyula alesperes, Prónay József, Purgly Lajos és számosan a lelkesek és felügyelők közül.

Különleges ünnepi jellegűt adott a közgyűlésnek az a körülmény, hogy ez évben töltötte be egyházfelügyelői működésének 25. évét dr. Sztranyavszky Sándor és ezen alkalmat az egyházmegye ünneplés tárgyává tette. Képviselőnk életének ezen jubileumi ünnepét a magáévé tette városunk közönsége is és felekezeti különbség nélkül felkereste Őt a közgyűlés keretében és átadta ünnepi üdvözlését. Valóban felemelő volt együtt látni ez alkalommal azokat, akik az ő iránta való szeretetben eggyé forrva, váltak egymással is lélekben eggyé.

A Jövel Szentlélek Isten c. ének után Mihalovits Samu főesperes imája és Laszkary Gyula kormányfőtanácsos megnyitó beszéde vezette be az ünnepet, ki beszédében rámutatott arra, hogy a szabad hazában szabad nemzet jellege jegyében dolgozó evangélikusság mindenkor zászlóvivője volt a közös testvériségnek. Sohasem támad, de viszont értékeit fel nem adja, hanem érték minden áldozatra is kész. A lelkes tapssal fogadott megnyitó után vette kezdetét a jubileumi ünneplés.

Az egyházmegye hivatalos szónoka Mesko Károly egyházmegyei főjegyző volt, ki nagyhatású beszédében emlékezett meg a jubiláns Dr. Sztranyavszky Sándor közéleti és egyházi működéséről, amely minden vonalon a legteljesebb önzetlenség jegyében folyt le. Az esperességi tanítóság részéről Bérczes Lajos elnök köszöntötte benne a tanítóság nevelési eszményképének a megtestesülését. Dr. Kovács Sándor az Erzsébet tudományegyetem és magyar Luther Társaság nevében történelmi visszapiantásokban gazdag beszédében a magyar protestánság reprezentánsát ünnepelte a jubilánsban.

Kiss István püspök az egyházkerület nevében hajtotta meg előtte az elismerés zászlaját és kérte rá az Isten áldását. Dr. Soldos Béla főispán pedig sok olyan markáns és értékes egyéniséget kívánt a magyar hazának és az evangélikusságnak, mint Dr. Sztranyavszky Sándor.

Akkor kapcsolódott bele az ünnepelésbe városunk. Szólásra emelkedett Traut Póter r. k. esperes-plébános és a köztetszéstől számtalanszor megszakított beszédében a magyar ugaron a hit, hazafiasság és szeretet buzakalásait összeszedő és azt szeretettel megcsókolgató gazdát köszöntötte az ünnepeltben. Úgyancsak nagyértékű és már-már feledésbemenő történelmi példakkal mutatott rá annak a szükségére, hogy a vallásos meggyőződés keretében nem szabad egymástól elválasztó kerítéssé válnia egy haza polgárai között. Megindító és mély érzésektől átszított beszédére lapunk legközelebbi számában még visszatérünk.

A református egyház képviselőjében Szabó Dezső ref. lelkész emelte ki azt, hogy az ünnepeltnek köszönhető, hogy városunkban a második protestáns templom felépülhetett.

A balassagyarmati egyház oltárának köszöntését Kardos Gyula esperes tolmácsolta meleg szavakban.

A helyi izraelita hitközség részéről Schlésinger Dániel rabbi szólaltatta meg a helyi zsidóság nagyrabecsülését, nagyhatású beszédében óva intve attól, hogy senki meg ne furja a nemzet hajóját, ha csak épen maga alatt is, mert ezzel a közt is veszélybe dönti. Az ároni áldás kezdőbetűjében éppen 25-öt jelentő szövegének tolmácsolásával fejezte be üdvözlését.

A város közönsége nevében Dr. Förster Kálmán polgármester foglalta ke-

resetlen szavakba az ünnepelt iránt táplált meleg érzéseket.

A közhivatali pályán működők részéről Zelenka Ottó járásbírósi elnök mondott nagyhatású és emelkedett beszédet.

A nagyvállalatok és azok alkalmazottai nevében Szenté László gyárigazgató a vakok fehér botjaként látja különösen a soká tévúton tántorgó munkásság és nemzet számára Dr. Sztranyavszky Sándor egyéniségét és működését, akire nyugodtan bízhatja rá magát a vezetésben és irányításban vállalat és munkás egyaránt.

Herczog Ede az Omke és az Ipartestület részéről emlékezett meg azokról az érdemeiről, amiket az ünnepelt személyével kapcsolatban városunk kereskedő és iparostársadalma tart számon.

Dr. Csengődy Lajos lelkész a helyi evangélikus egyház üdvözlését tolmácsolta.

Végül Dr. Förster Kálmán a salgótarjáni asszonyok ösztönözéstől áthatott üdvözlését tolmácsolta, közvetlenül, melegen.

Dr. Sztranyavszky Sándor emelkedett ezután általános figyelem közepette szólásra. Látszott rajta, hogy gyengélkedik, amint később ki is derült, 38 fokon felüli lázzal a testében érkezett meg az ünnepelésre. Ha már nem háríthatta el — ügymond — ezt az ünnepést, amire különben mindent elkövetett, már csak elvei szempontjából is, hát mégis eljött így is. És ha nem tért ki ezáltal az ünneplésből, csak azért tette, mert úgy vélte, hogy ebből is haszon származik a közre, a közéletre. Ezen reményében nem is csalódott. Mert látta, hogy ami itt és így történt az iránta való ragaszkodás és becsülés megnyilatkozásaiiban, az nem tömjenezés volt, hanem útmutatás a magyar közélet számára. Így látva együtt a város közéletének vezetőit és azok ünnepi megnyilatkozásait tapasztalva ébred benne a gondolat, hogy lehet-e másként, mint csak így remélnünk a jobb magyar jövő felépítését? Az egymáselleni munka, az egymás hátmögötli aknarakás, gyanúsítás valóban nem lehet alkalmas arra, hogy egy nemzet új életre segítsen. Hogy ezt az ünnepet az egyházmegye éppen Salgótarjánban rendezte meg, annál is kedvesebb éltette, mert ez a város az, amelyhez közéleti pályájának legértékesebb és legnagyobb eredményei, valamint emlékei fűződnek. Hiszen lelkének legdrágább álmát: az Egységre törekvést legmélyebben épen ez a város értette meg s adott rá a legélenkebben visszhangot. A boldogulás útja nem az ellentétek kiélezése, hanem azok kiküszöbölése, vagy elhalasztása akkorra, amikor ez a nemzet is megengedheti magának azt a luxust, hogy életerejét ilyesmikre fecsérleje. — Miként a rádió hullámai, terjedésének túl e termen Traut esperes-plébános szavai és találjanak befogadtatást úgy a plébániákon, mint a főpásztori hajlékokban.

Viharos taps fogadta megrázó erővel előadott szavait és a szünni nem akaró ünneplésnek csak a közgyűlés felüggesztése vetett véget. A valóban lélekemelő és magasnívóú gondolatköszorú, amely az ünnep lelkét jelentette, olyan bensőséges meleg érzésekbe ringatta a jelenlevőket, hogy annak hatása alól alig tudott felocsudni.

Szünet után kezdetét vette a közgyűlés napirendjének tárgyalása, ami Mihalovits Samu főesperes évi jelentésével kezdődött s amit nagy figyelemmel halgatva meg a közgyűlés, egész terjedelmében felvett a jegyzőkönyvbe. Kardos Gyula alesperes a tanügyi bizottság, Dr. Kischner János a jogügyi bizottság, Kaján József a számvétség, Kardos Gyula a gyáminstézet, Révész Alfréd lelkész nyugdíjintézet, Dr. Csengődy Lajos a lelkész-értekezlet, Bérczes Lajos a tanítóegyesület részéről terjesztette elő jelentését, Majd több kisebb ügy tárgyalása után végetért a közgyűlés.

A közgyűléssel kapcsolatban 9-én délelőtt a lelkészértekezlet ülésezett dr. Csengődy Lajos elnöklése alatt. Ezt a lelkészek, felügyelők és tanítók számára a Mihalovits főesperes által kiszorgatott urvacsora vezette be. Szekey András egyházszervező lelkész a vegyes-

házasságról, Huszágh Gyula Jézus kijelentési kortársairól címmel tartott értekezést. Szende Miklós pedig a pénztári jelentést terjesztette elő. A bizottsági ülések után este 7 órakor gyáminstézeti istentisztelet volt, amelyen a szent szolgálatot Fábry Mihály szügyi lelkész vezegte nagyhatást keltő igehirdetéssel. Deman Mihály, Deman Gusztáv és Kovács Géza vonós és orgonatriója emelte az áhitatot, amit végül toronyzene fejezett be.

A közgyűlés tagjai mély benyomásokkal lelkükben és ezenkívül a közgyűlés számára helyiségeit átengedő acélgyár és kiváltképen Fabini Henrik gyárigazgató iránti hálával eltelt oszlottak szét a vármegye minden irányába.

Hírek és különféle

Személyi hír. Róth Flóris bányai ügyi főtanácsos, bányagazgató 6 heti szabadságra távozott.

Távozás. Brezina Gyula acélgyári tisztviselőt a vezérigazgató az élelmezési ügyosztály megszüntetésével nyugdíjazta. A szorgalmas értékes tisztviselő 18 évet szolgált a vállalatnál. Élénk résztvevő a R. K. Olvasókör életében és az északi plébánia szervezésében. Most városunkból végleg elköltözik Bpestre. A forradalmak utáni értékes szervező munkája ismeretes azok előtt, akik vele együtt csendben, feltűnést nem keresve, a haza boldogságáért önzetlenül dolgoztak. Kiséreje útján a nemes cél érdekében végzett áldásos munkának felemelő tudata és barátainak emlékező szeretete.

Eljegyzés. Szabó Ilonka karancsberényi tanítónő eljegyezte petrovai Petróczy Gyula karancskeszii bérő, lapunk munkatársa, akit ez alkalomból szerkesztőségünk melegen köszönt.

A tót-kérdés alakulása 1918-ig.

Irta: Iványi Tamás.

Fenti cím alatt a tót-kérdés legalaposabb ismerője, dr. Pechán Adolf, aki egész életét a Felvidékesk szentelte, igen értékes tanulmányt írt, mely eredetileg a Külügyi szemlében jelent meg és amelyet most röpiratban adott ki a Magyar Nemzeti Szövetség. Ha képezetben visszavetjük magunkat a háború előtti időkbe és az akkori magyar mentalitásba, meg kell vallanunk, hogy azokban az időkben a magyar társadalom tulnyomó része nem is tudta, de még csak nem is sejtette azt, hogy van-e egyáltalában tót-kérdés Magyarországon? Időről-időre ugyan tudomást vett a mi hirhedt ellenségünknek, Scotus Viatornak egy-egy főmedvényéről, amely a világsajtó egy részébe becsempészte a magyarországi tót sanyargatások és tót üldözések jel-szavát, de a magyar sajtó és vele együtt a magyar közvélemény egyszerűen lemosolyogta a megnyilatkozásokat a régi magyar közmondással tartva olyféleképpen: „Bolondlyukból, bolond szél fuji! Mit tud és mit tudhat Scotus Viator tót-üldözésekről, amikor arról még a tótok sem tudnak, a magyarokról nem is szólva? Ki látott már ez országban egy sanyargatott tótot? Kihez tartson a tót, ha nem a magyar testvérehez, akivel ezer esztendőn át sorsközösségben élt és megosztott vele minden jót és rosszat, ami az idő forgatagában a Szent István koronájához tartozó országokat és népeket érte? ...

Utólag meg kell vallanunk, hogy e mentalitásuk sajnálatos rövidlátásunknak volt az eredménye, mert ha természetes okokból eredően nem is volt és nem is lehetett tót-kérdés Magyarországon, de mesterséges forrásokból eredően és a pánszlávizmus eszméjétől átitatva, egyes bujtatók aknamunkája eredményeként szórványosan és helyhez kötöttén bár, — de mégis csak volt tót-kérdés, amelyet azután a háború után Párisban próbáltak megoldani, úgy, hogy a „megoldás első perce óta abban pusztul el valóság-gal a tót nemzet és hogy most már az egész világ tudja azt, Scotus Viatort beleértve, hogy a cseh-szlovák chimera ideje óta immár csakugyan van tót-kérdés, de az ellenkező értelemben, amint azt tudós szerzőnk egyéb tanulmányai-ban már számtalanszor kimutatta.

A jelenlegi tanulmány csak 1918-ig

Az arany jeggyűrűbe
valódiság
jela van bevésvé.

ASPIRIN-tabletták

is magukon viselik valódiságuk jelét: az ismert Bayer-keresztet.

Meghülés első jeleinél és fájdalomknál ASPIRIN-TABLETTÁK

Öt pályázat érkezett az I. oszt. aljegyzői és I. oszt. fogalmazói állásokra. Csütörtökön déli 12 órakor járt le a városnál megüresedett állásokra meghirdetett pályázat határideje. A polgármesteri hivatalból nyert értesülésünk szerint az aljegyzői állásra pályázatot nyújtott be Dr. Tóth Máttyás h. aljegyző, Dr. Szűk Szilárd gyakornok, Dr. Wanka Lajos ügyvédjelölt és dr. Relle Máttyás községi jegyző. A fogalmazói állásra pályázott dr. Szűk Szilárd, dr. Szabó Gyula dijak, dr. Wanka Lajos és dr. Relle Máttyás. Választásra előreláthatóan szeptember első felében kerül a sor.

A MÁV. főtéri állomás épülete előtt 1933. március 12-én női fejdisek, 1933. ápr. 7-én a Kassai-soron egy női szoknya, 1933. április 14-én a Fő-utcán üvegek, 1933. április elején Buchaster Karolin főfőszüzetében egy imakönyv, 1933. június 16-án az acélgyári telepen egy aranygyűrű, 1933. május 31-én a Fő-utcán rajzeszközök, 1933. június havában a Fő-utcán 2 kulcs találtatott. Igazolt tulajdonosaik átvehetik a rendőrkapitányságon.

Kiadó: külön bejárata uccai szoba szept. 1-től a Losonczy-uccában, a játszótér mellett. Cím a kiadóban.

kiséri figyelemmel a tót-kérdést, tehát addig az időig, amikor igazság szerint tót-kérdés valójában nem is volt. Dr. Pechán cseh forrásművekből vett idézetekkel, dr. Krofta (Benes helyettese), Prazak egyetemi tanár stb., továbbá tót részről Hrusovszky, Hurban, Bujnák stb. nyilatkozataiból állapítja meg azt a kézenfekvő történelmi igazságot, hogy a mai u. n. Szlovénia történelmét Magyarország történelme nélkül tanítani sem lehet, hogy a magyar alkotmány szerint csak egy politikai nemzet létezett, hogy a régi Magyarországon az anyanyelvre való tekintet nélkül a felszabadult jobbágyság teljes jogegyenlőségben részesült és végül, hogy még a tót irodalom sem volt képes magát a magyar irodalom hatása alól kivonni.

Ezután reáter szerzőnk a panszlávizmus eszméjének megszületésére és e mozgalom felvidéki zászlóvivőinek bekebebe bontó munkájára. Idézi Palackit, aki szerint: „a magyarok letelepülése a Dunavölgyében legnagyobb szerencsétlenség volt, amely valaha a szlávokat érthette, mert a magyarok éket vertek a szlávok közé.” Ez mindenesetre kétségbevonhatatlan és megcáfolhatatlan történelmi tény, sőt ennél is több: a magyarságnak a gondviselés rendelte történelmi hivatása ősidőktől kezdve mind a mai napig és minden időkig. De kimutatja dr. Pechán azt is, hogy a ruszofil ideológiától a tót nép tulonymó zöme épp oly távol állt, mint napjainkban a cseh szlovák ideológiától. Ezt s kijelentését szintén neves tót államférfiak (Markovics, dr. Bazovszky stb.) nyilatkozataival támasztja alá. Ezek után történelmi fejtegetéseiben eljut Pechán a tót-nyelvű és Masaryk sugalmazta Hlas-lapnak megjelenéséig és a hlasista-gyűjtőnév fogalma alá tartozó és Turócszentmárton „mérésélt” állás-foglalásával elégedetlenkedő, berzenkedő tót fiatalságnak fellépéséig, a cseh tót barátság propagálójának szerepéig, a cseh-szlovák nemzet kitalálásáig, az amerikai tótok pittsburgi becsapásáig és addig a történelmi hamisításig, amelyet turócszentmártoni deklaráció néven könyveltek el Masarykék, Benesék. Mindezekből zárotételül levezeti Pechán a mindannyiunk által vallott igazságot, hogy a tót-kérdés idegen hatás folytán és idegen politikai érdekből keletkezett.

A gödöllői világtábor cserkészeinek látogatása városunkban.

Felejtethetlen fogadtatás és bucsuzás a pályaudvaron.

A gödöllői jamboree csodálatos városa napi 50—100.000 látogatót vonz az óriási területen fekvő cserkészvárosba, ahol leleményes, exotikus, festői táborcsoportok kápráztatják a szemet, ragadják meg a szívet, ébresztenek a világbekeiránt bizalmat a ma még mindig gyűlölködő atmoszférában.

Mi tarjaniak ezrével járjuk a nagy tábor tikkasztó hőségben, fáradtan s mégis boldogan, mert a sok káprázatos látvány dacára városunk Sirály és Mátra csapata oly altáborot teremtett helyi vonatkozású, de általános értékű, szimbolikus alkotásaival, melyről elfogultság nélkül állíthatjuk, hogy a legszebbek közé tartozik.

A jamboreen szerzett benyomásokról jövő számunkban hozunk részletes beszámolót, most városunk szerepéről emlékezünk meg a jamboreevel kapcsolatban.

Hétfőn, i. hó 7-én ezrek várták a reggel 8 óra 26 perckor befutó külön vonatot, mely lengyeleket, osztrákokat, franciákat és magyar fiukat hozott ide, hogy kölcsönösen felejtethetlenné legyen ez a nap.

A bányazenekar a kanyarodónál felbukkanó vonat megpillantásakor lelkes indulóba kezd, magyarruhás leányok és asszonyok virágtengere emelkedik a levegőbe, egerverő éljenzés közepette megáll a vonat, néhány pillanat alatt az egyes nemzetek fiainak vezetői a nagyalomás közepén elhelyezkedett küldöttség előtt gyülekeznek s tolmács közvetítésével fogadják megilletődve dr. Förster Kálmán polgármester meleg üdvözlő szavait, melyeket egerverő éljenzés kísér.

A magyar leányok megkoszorúzzák izléses és felirattal ellátott babérkoszorúval az egyes nemzetek zászlóit, majd uszonnát osztanak szét a vendégek között s nemsokára, programszerű pontossággal indul a vonat a lelkesítő zene hangjait mellett az ipartelepekre, majd uszodába, utána a kifogástalan ebédre az Ipartestület, Kath. Kör és városi kioskba, ahol a káprázatos virágdiszítések között minden látogatóra egy-egy izlésesen elkészített, dátummal ellátott piros szív vár, — meleg asszonyszívek munkája, — cigányzene, fogadó bizottság.

A legforróbb hangulat az Ipartestületben volt, ahol a nagyszámu lengyel fiatalok a mi magyarruhás leányainkkal táncra perdült, magyar nótákat daloltak, hagyományos lengyel—magyar barátságban olvadva össze.

D. u. 2 órakor vonattal Somoskőújfalura, majd gyalog Salgó várának megtekintésére indultak a cserkészek sok-sok kísérvél.

És elindult a kisállomásról a virágos vonat a virágos kedvű ifjúsággal nőtázva-dalolva az üde hegyek, vadvirágos rétek partján a messziről integető Salgó vára felé... Somoskőújfalura vasuti állomásán lengtél a magyar trikolor és kivonult a falu ifju vendégeink elé. Az izzó augusztusi napban vidáman-frissen lépegetett a kiránduló cserkészszereg, tartitva sok-sok csillogó szemű, piros arcu magyar lánykával. És Ursutz karnagy a salgói zenekar élén már jó előre pattogó zenével köszöntötte a cserkészeket a büszkén kiugró salgói sáncokról. Olyan megható volt ebben a bensőnket összeszorító, könnyes hangulatban a Hymnus, a tárogató mélabus hangja, a Szózat és Molnár László gimn. tanár, cserkészparancsnok magyar dicsőségről mesélő szónoklata a tolmács francia nyelvén. Francia szó Salgó várának bércein!

A magyaros kis ünnepség után a salgóiak kedves meglepetései várták a cserkészeket: nyírfából, virágból készült diadalok, virágot szóró magyarruhás leánysereg és szív, gondoskodás mindenütt. A Kárpát egyesület friss forrásvizénél telepedett meg a kis tábor. A magyar hármashalmon egymás mellett lengett a lengyel, francia, osztrák és a magyar zászló testvéri együttérzésben. Nótáztak a fiúk és az uzsonna kiosztása után, vig táncra perdült a boldog ifjúság. És egy napra elfelejtettük ott Salgó vára alatt a trianoni határ szomszédságában, hogy van Trianon. Elfelejtettük, hogy ettől a naptól kezdve cserkészbarátaink gondoljanak rá mindig...

A hétfői cserkészlátogatáshoz hasonló volt a tegnapi is, amikor azonban angol, osztrák, holland, román, belga, skót, indiai, afrikai cserkészek látogattak el vendégszeretetről híres városunkba.

Ugyanolyan lelkesedéssel, a bányazenekar és ezrekremelő tömeg élén várta és köszöntötte a polgármester a 350 cserkészt, akiket virágcsövel árasztott el a magyar szeretet. Most is ipartelepek látogatása uszoda, stb. volt a program.

Mind a három étkezési helyen magyarruhás leánykák táncoltak cigányzene mellett bájos magyar táncot.

A polgármester irányítása és vezetése mellett Horváth László h. polgármester, dr. Tóth Máttyás h. aljegyző voltak a szervezői egy lelkes rendező gárdával s az államrendőrség tapintatos, hozzáértő segítségével a nehéz és a legapróbb részletekig kidolgozott fogadtatásnak, amelyet ha a határtalan lelkesedés és tüntető barátság kordont nem ismerő elragadtatása néha meg is zavart, az csak dicsőségére vált a vendéglátó városnak, melynek áldozatos magatartása sok-sok jóbarátot szerzett nemzetünknek.

A lengyel cserkészek látogatásával kapcsolatban készséggel adunk helyet az alábbi beszámolónak:

Itt voltak a lengyel cserkészek.

A Salgótarjánba jött Lengyel cserkészek egyik csoportját vezetve, hivatva érzem magam egy megkapó epizód elmondására.

A Lengyel csoport vezetője Alfons Leon Tadjewski Chelmo város főtisztviselője volt. Jó megjelenésű, meleg szívu magyarbarát, aki az egész kirándulás tartama alatt nem győzött csodálkozni a magyar szív meleg jószágáról, igaz vendégszeretetről. A szívélyes fogadás, valamint a lelkeből feltörő igaz magyar szeretet hatása alatt a Salgó-várhoz tett kirándulásunkkor egy hatalmas virágcsokorral kezében a következő szavakkal fordult hozzám: Magyar Testvérem! — legyen szíves tolmácsolni mindnyájunk nevében a következőket — ezen szavakkal a Magyar nemzeti lobogó alá állt s a következőket mondta: „Leteszem ide Magyarországot és Csehországot határára e virágcsokrot azzal a kívánsággal, hogy Magyarország újra olyan nagy és boldog legyen, mint amilyen ezer évvel ezelőtt volt!” — Ezen szavak után az általánosan elterjedt üdvözlő kiáltásukkal Csuvaj! Csuvaj! Éljen Magyarország! — adtak kifejezést igaz érzelmüknek. A várról lejövet egyikük rámutatva a somoskői várra, kérdezte: „Úgye ez is egy régi Magyar vár? — elszorult a szívem, mikor úgy kellett felelnem neki, hogy igen! ez egy régi Magyar vár — de most már nem a miénk! Ezen szavaimra a lányoktól, kapott kis szívet kezébe vette s felkiáltott: „Nyel Nyel Nyiemec!” — s a többiek utána kiáltották: háromszor Nyel Nyel Nyiemec! — Éljen Magyarország! — ami annyit jelent, hogy Nem! Nem! Soha!

Gerard Fischer Zblevói gépészmérnök, újságíró a következő kérdéssel fordult aztán hozzám: „Kedves vezető ur! — nagyon szépen kérem, hogy e meleg szívu salgótarjáni közönségnek köszönetünket tolmácsolja.”

Teljes készséggel eleget téve ezen kérésének megígértem, hogy a salgótarjáni „A Munkában” ezen köszönetnyilvánítását közzé teszem s a lap egy példányát címére megküldöm.

Salgótarján, 1933. augusztus 7.

Mélyen tisztelt Polgármester Ur! Salgótarjáni Magyar Testvérek!

Teljes szívünkkel köszönjük azt a meleg szeretetet, amellyel minket fogadtak és egész ittélünk alatt körülvettek. Nem győzzük eléggé hangoztatni ezt és nem találom szavakat hálánk kifejezésére. Köszönjük a reggeltől a nagyon finom ebédet s a köszönetet mondunk különösen azoknak a árága, kedves, csinos Magyar Lányoknak, akik még az ebédidő alatt is szórakoztattak bennünket igazán gyönyörű táncokkal. Köszönjük a Magyar Lányoknak a táncot, melyet voltak szívesek velünk táncolni a nagyon sajnáljuk, hogy időnk oly kevés volt, hogy nem táncolhattunk velük többet, legalább mindannyiunkkal egyszer. Köszönjük a Magyar cigányoknak a Magyar

zenét s azt a pár felejtethetetlen percet, melyet evvel nekünk szereztek. Köszönjük a kicsi piros Magyar szíveket, amit kaptunk s ígérjük, hogy felejtethetetlen emlékként fogjuk megőrizni őket. Köszönjük a Salgótarjáni Rimamurányi Acélgépgyár Igazgatóságának, valamint a Salgótarjáni Palackgyár Igazgatóságának kedves ajándékait s szíves fogadtatásukat. Köszönjük továbbá egész Salgótarján Magyar melegsívu közönségének igaz szeretetét, mellyel bennünket fogadtak s azt a meleg szeretetet, melyet szívünkben a bucsuzásakor elvittünk magunkkal.

Gerard Fischer.

Tolmácsolva ezen köszönetet, még csak annyit óhajtok hozzáfűzni, hogy fogadják Salgótarján közönsége e köszönetet olyan meleg szívvvel, mint amilyen meleg szívvvel a Lengyel cserkészfiúk ezt diktálták nekem.

ifj. Éliáss Lajos.

Külföldi cserkészek rádióüzenetei. Egy rövid „nyomatott” sor a rádióműsorban, néhány odatett szó és mégis magában foglalja a mai kor sajátosságát és egy szebb jövő reményét. Természetes az, hogy ösztönyszerűen, ismeretlen embereket nem becsülhetünk meg, idegenekhez nem nagyon vonzódunk. A gödöllői Jamboree célja, hogy a világ ifju nemzedékei közelebből ismerjék meg egymást és módot nyújtson a barátkozásra. E barátkozás szálai továbbvezetnek az egész világon, Izlandtól Szíriáig, Kanadától Haiti szigetekig, ahol mindenütt hallgatják a mikrofonba mondottakat, a kis emberek lelkes üzeneteit a gémes kútról, a szegedi paprikáról, Hortobágyról, ménesekről, a magyar vendégszeretetről. Távolságok, tengereken túli világrészeket sok millió angol, francia, egyiptomi és számtalan más nemzetiugó rádióhallgató élénk figyelemmel kíséri ezeket az üzeneteket, melyek révén napról napra értesülhet, hogy a sok száz, vagy ezer kilométer távolságban levő fia, rokona, vagy ismerőse jó egészségben, kellemesen tölti a táborozás napjait. Sokan azt gondolják, hogy a rádió kizárólag szórakoztató eszköz. Pedig mióta rádió van, láthatatlanul kibővödött a világ, megszűnnek a távolságok, mert a rádió a világ legféltalabbi részét is pillanatok alatt összeköti, mint most a gödöllői világtáborban. Egy szóval annyira sokoldalú és nélkülözhetetlen, hogy a mai ember életéhez épen úgy hozzátartozik, akár a küszöb az ajtóhoz. Mindenkiire vonatkozik az a rádióközlő, mely szerint: „Ha még nem volt — legyen, Ha jobb kell — Oriont vegyen.”

**Ha Budapestre jön,
el ne mulassa felkeresni
KESZÉY VINCE
őstermet!**
Olcsó polgári árak. Figyelmes kiszolgálás.
Balatoni fajúborok.

Toronykeresztek megáldása Baglyasalján. A baglyasaljai róm. kath. hívek régi óhaja a közeli megvalósulás felé tart. Dubovszky Elemér bányaigazgató agilis és megértő munkájának eredményeképpen e nyár folyamán felépült a katolikus templom, Blankenberg János bányatársulati építész terve szerint magyarszékely stílusban. F. hó 6-án, vasárnap tábortéri misével kapcsolatosan áldotta meg a vörösrézből készült, remek kivitelű két toronykeresztet Traum Péter esperes, melyeket a megáldás után a két toronyra

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Mezőgazdasági kiállítás és vásár. A Szegedi Gazdasági Egyesület a Szegedi Hét alatt nagyszabású mezőgazdasági kiállítást rendez. A meghívókat már széjjel küldtette a rendezőség és mint a jelentkezésekből mutatkozik, igen nagy érdeklődés van folyamatban, mert az eddig jelentkezettek száma majdnem eléri a százat és ezek között szerepel 8 gazdasági iskola, melyek mindegyike igen nagy és szép kiállítást fog bemutatni. Felhívjuk az érdeklődők figyelmét, hogy aki részt akar venni a kiállításon, augusztus 20-ig jelentkezzen a Szegedi Gazdasági Egyesület, Széchenyi tér 9. irodájában. Erre az alkalomra a Szegedi Hét intéző bizottsága kedvezményes vasuti utazást, filléres és kulturális vonatokot eszközölt ki a nagyérdemű érdeklődő közönség számára.

Méhészek 50 éves jubileuma. A Szegedvidéki Méhész Egyesület a Szegedi Hét alatt tartja meg fennállásának 50 éves jubileumát, mely alkalomkor emlékművet avat föl a jövő nemzedéknek a szorgalom és egy akarat jelében. Az emlékmű maradandó emléke marad az egyesület 50 éves munkásságának, mely művészi kezek alkotása. Az Egyesület a hosszú félévszázadon át kitartó munkásságát egy máhkas jelzi és háttérben Magyarország térképe, amint a szorgalmas méhek lepik és hordják a virágot ebbe a csonka magyar hazába. A jubileummal kapcsolatban tart az egyesület diszközgyűlést és méhészeti kongresszust, melyet a Magyar Méhészeti Egyesületek Országos Szövetsége támogatása-

fel is tettek. A két kereszt Gyurcsik Mihály ottani birtokos és kereskedő, valamint a baglyasi csendőrsz áldozatkész-ségéből készült a baglyasi társulati gépműhelyben. Az ünnepélyes aktusnál a baglyasaljai bányatársulati tisztikar és a lakosság teljes számban vett részt s boldog örömmel gyönyörködött a napfénytől megáryanyozott keresztet tündöklésében.

Az Egyesült Keresztény Nemzeti liga balassagyarmati osztálya f. hó 6-án délután Romhány községben hazafias ünnepélyt tartott. Az ünnepi beszédet Kapos István bgyarmati ig. tanító mondotta. Rábor Balázs honvéd őrmester szavakat adott elő, majd irredenta dalokat énekelt Gáthy Zoltán bendzsó kísérete mellett. Vitéz Honthi Sándor kuruc dalokat adott elő tárogató. A községi dalárda a Hiszekegyet és a Hymnust énekelt el. Az ünnepélyen, melyet Filó József helybeli esperes plebános szép szavakkal nyitott meg, ott voltak a községi egész intelligenciája és a gazda társadalom tulnyomó része. Az ünnepi szónok megkapó és szívezzelő beszéde, valamint a tárogató bus hangja mély benyomást keltettek a hallgatóságban. Az ünnepély megrendezésében nagy elismerést érdemelnek Hartl György romhányi ig. tanító és Koháry Géza főjegyző.

Értesítem a gépjárműtulajdonosokat, hogy a gépjárműveknek felülvizsgálását a budapesti főkapitányság közlekedési ügyosztályától kiszálló bizottság Salgótarjánban 1933. szeptember havában fogja megtartani. A felülvizsgálás pontos idejét később közöljük.

Dr. Madách József rendőrfogalmazó.

Versenypályázati hirdetmény

A Karancs-hegyi kápolna építésére vonatkozó pályázati úrlapok 2 P ellenében ifj. Papp Jánosnál Rimamurányi-ut, vagy Karancs-utca 2 alatt kaphatók.

Pályázati határidő 1933 évi augusztus 20 déli 12 óráig.

A bizottság szabadon választ, azonban egyházhatalmossági jóváhagyás is szükséges.

A. Karancs-hegyi kápolna építőbizottsága nevében:
Ifj. Papp János.

val rendez meg a Szegedvidéki Méhész Egyesület. Erre az alkalomra kedvezményes filléres és kulturális vonatokot indítanak Szegedre.

A vagyonváltásbuza ára. A vagyonváltásbuza augusztusi árát 12 pengőben állapították meg; tektát a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltására augusztusban befizetett összeg fejében minden 12 fillérért egy kilogramm és minden 12 pengőért eg métermázsa buzát innak a befizető javára.

Enyhíteni kell a láb kölcsön feltételeit. A családi házépítő a legjobb adós! Ez tünik ki a Pénzügyi Központ idevonatkozó jelentéséből, amely szerint 1936 adós közül mindössze 138 maradt hátraleéban. Perre azonban még itt sem került a sor, mert a kis mulasztást a törekvő adós csakhamar pótolta. Pert mindössze 11 esetben kellett megindítani, árverés összesen 3 tartott meg. Ezek a számok mindennél beszédesebben bizonyítják, hogy a családiház építőt nem üz házardjátékokat és nincs igaza Korányi Frigyes bárnak, amikor azt állítja, hogy a köztisztviselő könnyelműen megy bele az építkezésbe. Szükség volna azonban, hogy a láb kölcsön feltételei lényegesen enyhítlensenek, mert 7 1/2 o/o kamat indokolatlanul sok. A leszállításnak megelőbb meg kell történnie és újabb összegeket is folyósítani kell a családiház építkezések folytatása érdekében.

Zászlószentelést tart a Kazár bányatelepi Olv. Kör. Dsida József bányagondnok védnöksége mellett f. hó 15-én d. e. 10 órai kezdettel, tábortéri misével egybekötve.

ÉRTESÍTÉS.

Nagy megnyitó vásár kezdődik
1933. augusztus 15-ikén

Nemzeti Ruhaház

Fő-utca 37. (Bögenglück-féle házban)

Kaphatók: férfi és női ruhák nagy választékban, női és férfi kabátok elsőrendű kivitelben,

méret szerint is!

Női és férfi szövetek és különféle divatcikkek u. sz. szabó-kellékek a legolcsóbb árban.

Árúraktár vételkényszer
nélkül megtekinthető.

Pályázat.

A salgótarjáni Kath. Temetkezési Egylet a pénzbeszedői állásra pályázatot hirdet. A pályázatot 1933. évi aug. hó 26-ig lehet az elnökséghez benyújtani. Ovadék 2000 pengő. A későbbben beérkező pályázatok nem lesznek figyelembe véve.

Elnökség

Uszodákat a vidéknek. Vitéz Bély Alajos a Magyar Uszók Szövetség társelnökének nagyszabású tervezte a vidék uszósportjának országos átszervezéséről. A vidék uszósportjának évenként más és más városban megismétlődő hagyományos ünnepe: a Magyar Uszók Szövetség protektorátusával rendezett vidéki uszókongresszus. Ennek a nagy eseménynek az idén Tatatóváros, Jászapati, Békéscsaba, Kaposvár, Debrecen, Miskolc, Székesfehérvár, Szolnok, Hódmezővásárhely, Nagykőrös és Győr után Pécs lesz a színhelye. Vitéz Bély Alajos orsz. Társelnöknek a pécsi kongresszus tárgysorozatán szereplő tervezetében az átszervezés főcéljaként az a gondolat vonul végig, hogy a már elsőrendű sportuszdákkal rendelkező városok uszóiifjúságának megmozgásában és irányításában szervezésileg elhatárolják a minőséget a mennyiségtől. Bély szerint az uszótársaságok előretörése a tömegek megmozdulását háttérbe szorította és az eredeti szervezés alapján remélt utánpótlás lassanként kiapadt. Az ifjúság az egyes kerületekben egyenlőtlenül fejlődött, a tehetségek előretörése és ennek folytán érvényesülhetőségük érdekében szükséges program lebonyolítása háttérbe szorította a tömegnevelés lehetőségét és így végső fokán bekövetkezett a vidéki tömegeknek visszaesése nemcsak mennyiségben, de minőségben is. Az átszervezés 1934. január 1-én lép életbe és végrehajtása öt évre kiterjedő program alapján történik. A tervezet az eddigi öt kerületet három kerületbe vonja össze, viszont kerületenként négy-négy, összesen tehát tizenkét uszókörzetet létesít. Ezek: 1) A Balaton-kerület, székhelye Győr, területe a Dunától nyugatra eső országrész, 2) az Eger-kerület, székhelye Miskolc, területe a Tiszától északra eső országrész, 3) a Tisza-kerület, székhelye Szeged, területe hazánk további részei. Ezek mellett a Vác és Esztergommal kibővített régi budapesti-kerület, Budapest székhellyel, mint Duna-kerület továbbra is megmarad. Az egyes kerületekben belül az uszókörzetek a legcélszerűbb vasúti közlekedés és a közigazgatási kapcsolatok lehető figyelembevételével alapján fognak megalakulni. A főcél az legyen, hogy mindenütt létesüljenek a sportkövetelményeknek megfelelő uszodák, természetesen mindenkor az illető hely népességének, iskoláinak és vízviszonyainak megfelelően. Még kisközségekben is lehet és kell olcsó eszközökkel uszásra alkalmas kis medencéket létesíteni. A körzet megszervezi városai és községeiben, amatőr oktatókkal és szakképzett uszmesterekkel az uszókutatást, az iskolai kötelező uszókutatást végcéljával. Az eddigi országos uszókongresszus egyik feladatát az évenként és kerületenként megrendezendő kerületi bajnoki versenyek fogják átvenni, míg az eddigi tanácskozások színhelye a jövőben a korábban Budapestben megrendezett székességi és alaposan előkészített vidéki értekezlet lenne. Emellett azonban évenként és kerületenként egy-egy propaganda utat is szervezne a MUSZ elnöksége, mindenkor abba a vidéki városba, ahol az uszósport továbbfejlődése érdekében megoldandó feladatok éppen napirendre kerülnek. Rövid kivonatban így gondolja el vitéz Bély Alajos, a MUSZ jeles társelnöke, a vidék uszósportjának új alapokon való megszervezését.

Salgótarján m. város polgármesterétől.
9747/1933.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Salgótarján m. város polgármestere a Tarjánpatakon létesítendő 10 m. nyílású vasbeton közúti hid és 7 m. nyílású vasbeton gyalogjáró hid építési munkálataira nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Csak szabályszerűen kiállított, aláírt, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta útján beadott ajánlatok vételnek tárgyalás alá. Az ajánlat Salgótarján m. város polgármesteri hivatalának címezendő és „Ajánlat a Tarjánpatakon létesítendő vasbeton közúti és gyalogjáró hid építési munkálataira” felirattal látandó el.

Az ajánlatokat a polgármesteri hivatalban f. évi augusztus hó 28-án délelőtt 11 óráig kell benyújtani. Ugyanezen időpontig kell az ajánlati végösszeg 20%-ának megfelelő bantpénzt a városi pénztárnál letenni. A nyugtát az ajánlatához kell csatolni.

Ajánlattevőnek igazolni kell, hogy 6 hónapnál régebbi keletű társadalombiztosító intézeti tartozása nincs, vagy pedig a 9090/1931. sz. M. E. rendelet 31. §-ában előírt joghatályos engedményt kell ajánlatához csatolni.

Az ajánlatok a polgármesteri hivatalban 1933. évi augusztus hó 28-án délelőtt 12 óráig fognak felbontatni, amikor ajánlattevők, vagy igazolt megbízottai jelen lehetnek.

A tervek, rajzok, szerződés minta a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ugyanott az ajánlati minta díjtalanul, a költségvetési nyomtatvány és feltételek pedig ívenként 50 fillérért beszerezhetők.

Az ajánlattevők a végleges döntés megtörténteig kötelezettségben maradnak.

Egyebekben a közszállítási szabályrendelet intézkedései irányadók.

Salgótarján, 1933. augusztus 9.

Dr. Förster Kálmán a. k. polgármester.

SPORT.

Báthori emlékmérkőzés.

SSE-SBTC 4:3 (3:3). Néző: 2500.

Vasárnap délután nagy érdeklődés mellett tartotta Báthori emlékmérkőzését városunk két rivális futball csapata.

A mérkőzést megelőzőleg a pályán egybegyűlt játékosok előtt dr. Förster Kálmán polgármester a város közönsége nevében meleg szavakkal üdvözölte az országos bajnokcsapatot, amely dicsőséget szerzett városunknak. A Báthori bizottság nevében is köszöntet fejezte ki mindkét csapatnak és kéri a játékosokat, hogy játéku durvaságtól mentes legyen. A polgármester szavait a játékosok megélték, majd Desberg Hermann az SBTC elnöke köszöntö meg a polgármester üdvözlését és hangsúlyozta, hogy a város közönsége segítségével nélkül nem tudták volna elérni azt a helyet, amelyet most elfoglaltak és kéri úgy a város, mint a közönség támogatását. Majd a polgármester kezdőrugásával megindul a játék nagy izgalmak között.

A mérkőzést a jobb kondícióban levő és lelkesebben játszó SSE nyerte meg, erős küzdelem után. A bajnok csapat fáradtan, lélek nélkül játszott és mi tagadás „kissé elbizakodottan”. A játékosok egyénileg sem nyújtották azt, amit a közönség megszokott és különösen a lapos játékot hanyagolták el, aminek eddigi sikerüket köszönhetik. A győztes csapat játéka határozott javulás észlelhető, ami kétségkívül edzőjüknek Kautzknak az érdeme. Merz bíró erős indisposícióval küzdött, téves ítékezéseivel mindkét csapatot sújtotta. Különösen az SBTC-t, melyet Zsengellér elfautolása alkalmából egy teljesen fogós 11-estől fosztott meg.

Fuhasztó hőségben 3/45-kor kezdnek nagy iramban a csapatok, aminek már a 3-ik percben eredménye is van. Félpályáról Takács IV. előreadja a labdát, a 16-oson Wahlkampfi kapja, csavart, erős lövése a jobb sarokban köt ki. 1:0.

Kezdet után ismét az SBTC kerül frontba. Takács III. Sürbiczet szökteti, akinek beadását Ménich II fogja az 5-ös vonalon, stoppol és védhetetlenül a balsarokba küldi a labdát. 2:0.

A SSE a két gól dacára sem csügged, erőteljes támadással felel és Bezzegh labdája hajszálnyira megy el a kapu felé, pár perces mezőnyjáték után ismét a SSE kerül frontba és Novoszelenszky fut a labdával a kapu felé, az 5-ös vonalon Kecskés felvágja, a bíró gondolkodás nélkül 11-est ítélt, amit Dancsák értékesít. 2:1.

A 18-ik percben szabadrugás az SBTC ellen, az ivelt rugás Dancsák fejéről Goda és Szabó mellett gólba perdül. 2:2.

A kiegyenlített hallatlanul fellelkesíti a SSE-t, állandóan rohamozzák az SBTC kaput, aminek a 28-ik percben eredménye is van. Viroszták lefut, beadását Bezzegh kapja, aki fordulásból védhetetlenül gólt rug. 3:2.

Az SBTC nagy erővel támad, Zsengellér, majd Ménich II. lövéseit bravúrosan fogja Csala, a 38-ik percben szabadrugás a SSE ellen, Szabó szép, ivelt rugása Ménich II. fejről a hálóba kerül. 3:3.

Kezdet után Zsengellér fut le, lövését Csala hallatlan bravourral fogja, egy percre rá Ménich szép csavart lövését Csala csak ököllel tudja védeni.

A II. félidőben mezőnyjáték eredmény nélkül, az SBTC az első 20 percet ellazsálja, míg a SSE agilis, nagy tűzrel támad, de a fedezgisor, elhárít minden veszélyt az SBTC kapu felől. Először

a SSE, majd kétszer egymásután az SBTC ér el eredménytelen kornert, a 37-ik percben Zsengellér lövését Csala szépen fogja, majd Rigó terem meg helyezetet az SBTC kapu felől.

A 43-ik percben Novoszelenszky befut, szabályos beadása befutó Dancsák elé kerül, aki 2 perccel a befejezés előtt beállítja a végeredményt. 4:3.

A győztes csapatban kitűnő volt Dancsák, Müller és Csala, az SBTC-ben a két Ménich, Takács IV. és Wahlkampfi voltak jók.

A mérkőzés befejezése után a polgármester személyesen tüzi fel a győztes csapat játékosainak mellére az ezüstérmeket, majd kiosztja az SBTC játékosai között a bronzérmeket. Mindkét egyesület igen szép Báthori plakettet, míg a bíró egy szép fokost kapott. Végül a polgármester megköszöni Bollner ügyvezető elnöknek a közreműködését, aki odanyilatkozott, hogy becsületbeli kötelességüknek tartották, hogy a mérkőzésre kiálljanak, dacára annak, hogy tudatában voltak annak, hogy a csapatuk a nehéz és idegölő mérkőzések után nem fogja tudni olyan kondícióban felvenni a versenyt, mint ellenfelük, akik 8 hét pihenés után álltak ki a mérkőzésre.

A jótékony célú mérkőzés úgy anyagiilag, mint erkölcsileg várakozáson felül iól sikerült, ami dr. Holcsek Béla városi tisztii főügyész és Haás József százados lelkes és farszót munkájuk eredményének tudható be.

S. Gy.

Hirdetmény.

A m. kir. minisztérium 7.500/1933. M. E. számú rendelete, a rendkívüli ideiglenes házadómentességekről szóló 1929 XXIX. t. c. egyes rendelkezései hatályának meghosszabbításáról.

A m. kir. minisztérium a gazdasági és hitelélet rendjének, továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról szóló 1921 XXVI. t. c. 2. és 4. §-ában és az 1933 X. t. c.-ben kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §. A rendkívüli ideiglenes házadómentességről szóló 1929 XXIX. t. c. 1. §-ában biztosított 30 éves rendkívüli ideiglenes házadómentesség a törvényben megállapított egyéb feltételek mellett megilleti azokat az új épületeket is, amelyek az 1934 évi július hó elsejéig hozattak teljes lakható (használható) állapotba, feltéve, hogy az illető épület az 1933 év végéig telő alá hozatott.

2. §. A rendkívüli ideiglenes házadómentességről szóló 1929 XXIX. t. c. §-a alapján az átalakítási munkálatokra biztosított adókedvezmény kiterjed azokra az esetekre is, amelyekben az átalakítási munkálatokat legkésőbb 1933 évi november havában megkezdik.

3. §. Jelen rendelet kihirdetése napján lép életbe és azt a pénzügyminiszter hajtja végre.

Budapest, 1933. évi július hó 13. n.
vitéz Gömbös Gyula s. k.
m. kir. miniszterelnök.

Salgótarján megyei város polgármesteri hivatalától.

9205/1933.

Tudomásulvétel és az építkezni óhajtoókkal leendő közlés végett az összes építésszel, kőművesmesterekkel és egyéb építő iparosokkal, munkaalkalmak nyújtása céljából a helybeli nagyvállalatok igazgatóságával másolatban közlöm.

Salgótarján, 1933. július 28.

A polgármester helyett

Dr. Tóth Mátyás

adóügyi tanácsnok h.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

12. Sz. 13. V.

15. Kedd

Önagysága nem
akar gyereket.
Fősz. Liane Haid.

16 éven felülieknek!
Forróvérű város.
Fősz. Jan Klepura.

Jön! Jön!

Vigjáték. Híradó.

Vigjáték. Híradó.

B A B Y
Fősz. ANNY ONDRA

Előadások kezdete: szerdán és csütörtökön este 8, szombaton este 7, 9, vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 ó-
kor.